

T.C.
AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7-169
7-172
7-175
7-176
7-177

Sayı : B.17.0.00.SGB.0.65.610- 111 -815
Konu : Soru Önergesi Cevabı

26/10/2011

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığına)

İlgi : Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı'nın
06.10.2011 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.02.00-21536 sayılı yazılarınız.

İlgide kayıtlı yazı ekinde gönderilen yazılı soru önergelerine ilişkin cevabi metin ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Fatma ŞAHİN
Bakan

EKLER :

Ek 1 : Cevabi Metin (11 sayfa)

T.C.
AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI

İzmir Milletvekili Mustafa MOROĞLU'na ait 169 Esas Numaralı Yazılı Soru Önergesine
İlişkin Cevap Metni:

Soru 1) Kadın ve Aileden Sorumlu Devlet Bakanlığındaki "kadın" sözcüğü çıkarılmış ve yeni bakanlığın isminin Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı olarak değiştirilmiştir. Bu isim değişikliği ile sağlanması düşünülen fayda nedir?

Cevap 1) Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, toplumun sosyal yardım ve korunmaya ihtiyaç duyan kesimlerine yönelik yardım faaliyetlerini düzenlemek ve yürütmek, kadınların toplumsal hayatın tüm alanlarında hak, fırsat ve imkânlardan eşit biçimde yararlanmalarını sağlamak, kadınlara karşı ayrımcılığı önlemek, kadının insan haklarını korumak ve geliştirmek, aile bütünlüğünü korumak ve aile refahını artırmak, çocukların her türlü ihmal ve istismardan korunarak sağlıklı gelişimini temin etmek, özürliülerin, yaşlıların her türlü engel, ihmal ve dışlanmaya karşı toplumsal hayatta ayrımcılığa uğramadan ve etkin biçimde katılmalarını sağlamak, şehitlerimizin hatıralarının yaşatılması, şehit yakınlarının ve gazilerin her türlü mahrumiyet ve mağduriyetten korumak amacıyla ulusal politikalar üretmek stratejiler geliştirmek ve koordine etmek, bu yönde sosyal hizmet ve yardım faaliyetlerini yürütmek üzere teşkilatlanmıştır.

Bununla birlikte kurumların yapacakları nitelikli çalışmaların, taşıdıkları isimlerden çok daha önemli olduğu yaklaşımı ile Bakanlığımızın hizmet götüreceği öncelikli gruplardan biriside kadınlardır. Kadınların toplumsal yaşamın tüm alanlarında statülerini yükseltmek, kadına yönelik şiddetle mücadele etmek öncelikli hedefimizdir. Bu amaçla daha önce Devlet Bakanlığına bağlı olarak çalışmalarını yürüten Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü halen Bakanlığımızın ana hizmet birimi olarak yapılandırılmış hem politikalar üreten, hem de icraya yönelik çalışmalar yapmak üzere güçlendirilmiştir.

Soru 2) Kadını sadece çocuk doğuran bir cins olarak algılamak ve sadece aile kavramı ile özdeşleştirmek cinsiyet ayrımcılığı değil midir?

Cevap 2) Ülkemiz nüfusunun yarısını oluşturan kadınların hak imkân ve fırsatlardan yararlanmasını sağlamak Bakanlığımızın öncelikli çalışma alanını oluşturmaktadır. Nitekim Türkiye'de Cumhuriyetin kuruluş yıllarında ve özellikle son on yılda, kadın erkek eşitliği, kadının insan hakları ve kadınların toplumsal konumuna ilişkin olarak çok önemli düzenlemeler yapılmış ve Ülkemiz yasal düzenleme konusunda başarılı ülkeler arasında yerini almıştır. Kadınların toplumsal yaşamın tüm alanlarında görünür kılınması ve eşit bireyler olarak yer alması için uygulama düzeyinde de önemli çalışmalar yürütülmektedir. Yapılan yasal düzenlemeler ve yürütülen çalışmaların temel hedefi kadının güçlü birey olarak toplumsal hayatta yer almasını sağlamaktır.

Soru 3) Kadın sözcüğünden çekinen, ilgili devlet bakanlığının isminde bile kadın sözcüğünü kullanılmasından imtina edilen bu bakanlığın kadınların yaşadığı sorunlar ve kadının toplumsal algısının değiştirilmesinde nasıl faydası olacaktır?

Cevap 3) Çalışmalarını toplumsal cinsiyet eşitliği temelinde yürüten Bakanlığım ana hizmet birimlerinden Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları ve üniversitelerle işbirliği içerisinde toplumsal cinsiyet eşitliğinin ana plan ve programlara yerleştirilmesi ve toplumsal yaşamın her alanında zihniyet dönüşümünün

T.C.
AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI

sağlanması amacıyla yasal çalışmaların yanı sıra farkındalık yaratma ve bilinçlendirmeye yönelik çalışmalar sürdürmekte, projeler yürütmektedir.

Bu kapsamda ülkemizde özellikle son yıllarda kadın-erkek eşitliğini sağlamaya yönelik olarak önemli anayasal düzenlemeler yapılmıştır. Kadın erkek eşitliği ve pozitif ayrımcılık uygulamalarının Anayasal temeli 2004 yılında atılmış olup, Anayasa'nın 10 uncu maddesine; 2004 yılında: "Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür." hükmü eklenmiş, 2010 yılında ise 10. maddenin ikinci fıkrasının sonuna: "...bu maksatla alınacak tedbirler, eşitlik ilkesine aykırı olarak yorumlanamaz." ibaresi eklenerek sosyal yaşamda kadının konumunu güçlendirmek amacıyla yapılacak pozitif ayrımcılık uygulamalarının önü açılmıştır.

Sadece kamusal yaşamda değil özel hayatta da kadın erkek eşitliğinin sağlanmasına ilişkin önemli düzenlemeler yapılmış, 1 Ocak 2002 tarihinde yürürlüğe giren Yeni Türk Medeni Kanun ile özellikle aile hukuku alanında bugüne kadar yaşanan gelişmeler ve toplumsal ihtiyaçlar dikkate alınarak çok önemli değişiklikler yapılmıştır. Yasal düzenlemeler, kadın erkek eşitliği temelinde gözden geçirilerek temel yasalar ve diğer uygulama mevzuatı kapsamında kadınların aile ve toplum içindeki konumları güçlendirilmiştir. 2002 yılında iktidara geldiğimiz tarihten bu yana temel öncelik alanlarımızdan birini "Kadınların başta eğitim, istihdam, sağlık olmak üzere toplumsal yaşama aktif katılımlarının artırılması olmuştur. Göstergelere bakıldığında da bu gelişmelerin yansımaları net bir şekilde görmek mümkün olacaktır.

Soru 4) Ev işleri yapmak ve çocuk doğurmak dışında Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın kadına bakışındaki temel çerçeve nedir?

Cevap 4) Kadınların yaşam alanlarının, rol ve sorumluluklarının yalnızca ev içi ile sınırlandırılmadan siyaset, sağlık, eğitim, ekonomi gibi toplumsal yaşamın her alanında yer almaları, statülerinin yükseltilmesi, kadın erkek eşitliğinin sağlanması, kadınların kaynaklara ulaşımını, kalkınma sürecine ve çalışma hayatına etkin katılımını, kalkınmanın fırsat ve imkânlarından eşit biçimde yararlanmasını sağlamak, ekonomik açıdan güçlendirecek politikalar üretmek, stratejiler geliştirmek temel politika hedeflerimizdendir.

Bu çerçevede, Hükümetimiz döneminde bu alana ilişkin yasal çerçeve genişletilmiş ve kadınların toplumdaki konumunu güçlendirmeyi hedef alan politikalar yaygınlaştırılmış olup bu konudaki çalışmalar ilgili tüm kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, üniversiteler ve özel sektörle işbirliği içerisinde sürdürülmektedir. 61. Hükümet Programında belirtildiği üzere, kadınların sosyo-ekonomik konumlarının güçlendirilmesi, çalışma hayatına katılımının ve rolünün artırılması, işyerinde ayrımcılığın önlenmesi, fırsat eşitliğinin sağlanması, kadınların karar alma mekanizmalarındaki etkinliğinin artırılması hedefleri önümüzdeki dönemde gerçekleştireceğimiz çalışmaların genel çerçevesini oluşturmaktadır.

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından Mart 2007- Ekim 2008 döneminde yürütülen "Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin Geliştirilmesi Eşleştirme Projesi" kapsamında, "Kadına Yönelik Aile içi Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı (2007-2010)" ve Pekin Eylem Platformu'nda belirlenen 8 kritik alan (eğitim, sağlık, ekonomi, yetki ve karar alma süreçlerine katılım, yoksulluk, medya, çevre, insan hakları çevre) esas alınarak "Toplumsal

T.C.
AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI

Cinsiyet Eşitliği Ulusal Eylem Planı (2008-2013)" hazırlanmıştır. Eylem planları 6 aylık dönemsel toplantılarla izlenmektedir.

Soru 5) Türkiye’de Kadın Girişimciler Derneği’nin araştırmasının sonuçlarına göre kadın nüfusunun (27 milyon) sadece 6.4 milyonu çalışmaktadır. Kadının istihdamının artırılmasına ilişkin somut ve uygulanabilir hangi projeniz vardır?

Cevap 5) Türkiye’de 2010 yılı TÜİK verilerine göre; 15 yaş üstü kadın nüfusu 26.740.000 iken işgücü piyasasında yer alan kadın nüfusu 7.383.000’dir. Yani işgücüne dahil olmayan 19.357.000 kadın bulunmaktadır. Kadınların işgücüne katılma oranı yüzde 27,6, istihdam oranı yüzde 24, girişimcilik oranı yüzde 14,1 iken işsizlik oranı yüzde 13’tür. Kadınların çalışma hayatına aktif bireyler olarak katılmaları hem bireysel hem de sosyal gelişmenin önemli bir koşuludur. Bu amaçla 9. Kalkınma Planı (2007-2013)’nda bu sorunun önemine vurgu yapılmakta, kadınların işgücüne ve istihdama katılımlarının artırılması amacıyla Plan döneminde kadınların işgücüne katılma oranının yüzde 29,6’ya çıkarılması hedeflenmektedir.

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, kadının insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kadınların sosyal, ekonomik, kültürel ve siyasal yaşamdaki konumlarının güçlendirilmesi, hak, fırsat ve imkânlardan eşit biçimde yararlanmalarını sağlamak amacıyla kadın istidamı ve işgücünün artırılmasını sağlamak amacıyla kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları ve üniversitelerle işbirliği içerisinde önemli çalışmalar sürdürmekte ve yürütülen projelere katkı ve katılım sağlanmaktadır.

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğünce, kadının kalkınmaya katılımını artırma yönünde yapılacak faaliyetlerde gönüllü kuruluşların desteklenmesi amacıyla Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) teknik yardımı ile “**Kadının Kalkınmaya Katılımını Güçlendirme Ulusal Programı Projesi**”; 1994-2000 yılları arasında kadınlara daha iyi iş ve meslek olanaklarının sunulmasını sağlayacak politikaların üretilmesi için Dünya Bankası işbirliğinde “**Kadın İstihdamının Geliştirilmesi Projesi**”; 1995 yılında kadın girişimcilerin Türkiye’de finansal hizmetlere ulaşmada karşılaştıkları engelleri belirlemek amacıyla Dünya Bankası aracılığı ve Japon Hibe Fonundan sağlanan hibe ile “**Küçük Girişimcilik Projesi**” gerçekleştirilmiştir.

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü koordinasyonunda yürütülen 2006-2007 yıllarında Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı-IPA çerçevesindeki **İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi Operasyonel Programı’nın** Sektörel İzleme Komitesinde, kadın istihdamının geliştirilmesine yönelik olarak ve AB Komisyonu işbirliği ile yürütülen “**Aktif İşgücü Programları Projesi**”nin ise yönlendirme komitesinde görev almakta çalışmalara katkı sunulmaktadır. Ayrıca Çalışma Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen “**Çalışma Hayatında Cinsiyet Eşitliğinin Geliştirilmesi**” eşleştirme projesi kapsamında yapılan hazırlık toplantılarına materyal desteği ve deneyim paylaşımında bulunarak katılım sağlamıştır.

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Ülkemizde kadınların işgücüne katılımını artırmak amacıyla kadın sivil toplum kuruluşları ile işbirliği içerisinde 2007-2009 yılları arasında AB kaynakları ile desteklenen ve Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK), ile Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB) tarafından yürütülen, “**Kadın Girişimciliğinin Desteklenmesi Projesi**”nin yönlendirme komitesinde görev almıştır.